

Gäller för: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig: Ekonomichef

Dnr : **KS2022/67-3**

Budgetunderlag kommunstyrelsen 2023-2025

Budgetunderlagets funktion

Enligt kommunens styrmodell är det mål- och budgetförutsättningar som är det första underlaget som tas fram i den årliga planerings- och budgetprocessen. Mål- och budgetförutsättningarna tas fram kommungemensamt och behandlas i kommunstyrelsen i februari. Därefter ska respektive nämnd upprätta förslag till budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminärt tilldelade ramen samt kompletterande information/specificering av förändrade behov. I denna rapport beskrivs kommunstyrelsens budgetunderlag för 2023-2025

Kommunstyrelsen har en särställning jämfört med övriga nämnder på så sätt att uppdraget är bland annat att samordna, leda och stödja övriga nämnder/förvaltningar. Detta uppdrag behöver utvecklas. Vissa uppdrag, åtaganden och behov som kommunen har uppfylls till viss del eller inte alls och ett aktivt ställningstagande måste göras. I vissa frågor kommer förstärkningar på kommunstyrelsen innebära fördelar för övriga nämnder medan minskningar i många fall kan innebära suboptimering.

Preliminär budgetram 2023

Ram 2021	58 984
Beslut	-1 000
Effektivisering	-200
Ram 2022	57 784

Kommunstyrelsens ram föreslås minskas från 59,0 mnr till 57,8 mnr. Den största förändringen beror på att det under kommunstyrelsen finns avsatt 1,0 mnr för heltidsprojekt under åren 2021–2022. Dessutom finns en effektivisering på 0,2 mnr föreslagen. Kommunstyrelsen erhåller inga tillskott baserat på befolkningstillväxt och har heller inga större interna eller externa intäkter, utan har en helt ramfinansierad budget.

Önskemål om utökad ram

Medlemsbidrag SÄRF

Kommunens räddningstjänst är organiserat under kommunalförbundet Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Förbundet har sedan ett tag tillbaka varslat för att nuvarande medlemsbidrag inte räcker för att möta ökade krav och befolkningstillväxt. Direktionen har därför antagit en skrivelse som innebär att medlemsbidraget för Bollebygds del skulle höjas med ca 1 mnkr om året. Ökningen från nuvarande nivå består av tre delar, dels uppräknig för lön/pris, dels uppräknig för ökat andelstal då Bollebygds kommun växer snabbare än övriga kommuner samt den aviserade höjningen av medlemsbidraget. Beslut är i dagsläget inte fattat på den generella höjningen som motsvarar ca halva kostnadsökningen mellan 2022 och 2023.

IT-säkerhet

Kommunstyrelsen har under flera år arbetat aktivt med att förbättra driftsäkerheten till följd av ökade omvärldshot och högre krav från verksamheterna.

I dagsläget finns ingen beredskap utanför kontorstid samtidigt som önskemålen finns från verksamheterna på tillgängliga system dygnet runt alla dagar i veckan, dessutom kan IT-incidenter inträffa när som helst på dygnet vilket också driver ett ökat behov. Trots att nuvarande personal inte har något beredskapsavtal har de vid incidenter och frågor från verksamheterna (t.ex. lösenordsbyte) ställt upp och arbetat, förvaltningens bedömning är att det inte är en hållbar lösning på sikt. Ett arbete pågår för att se hur en beredskap skulle kunna se ut men det kommer oundvikligen innebära ökade kostnader.

Ett annat område där förvaltningen ser att en satsning behöver göras är inom cybersäkerhetsområdet där utvecklingen hela tiden går framåt och nya säkerhetsprodukter lanseras vilket driver ökade licenskostnader.

Totalt uppskattar i dagsläget kommunstyrelseförvaltningen att området IT-säkerhet kommer behöva förstärkas med ca 0,5 mnkr inför 2023. En mer noggrann genomgång med mer konkreta förslag kommer presenteras i samband med budgetarbetet under hösten, men förvaltningen vill redan nu lyfta behovet om tillskott.

Arkivarie

Alla kommuner har ansvar för att spara information, oavsett om den är i pappersform eller digital. Det framgår i tryckfrihetsförordningen, arkivlagen och annan lagstiftning. Idag är arkivet i Bollebygds kommun utformat utifrån att bevara fysiska handlingar – inte digital information. På sikt behöver kommunen övergå till e-arkiv (sparande i digital form) där syftet är att ha ett arkiv i nutid där den digitala informationen bevaras och används för olika syften. E-arkiv är en funktion för långtidsbevarande och hållbar hantering av digital information. E-arkiv är navet i kommunernas informationshantering och ska vara hållbar: hållbar över tid, ekonomiskt hållbar, hållbar utifrån användarens behov och demokratiskt hållbar. Idag har kommunen ett fysiskt arkiv som till viss del är eftersatt. Det saknas resurser, organisation och delvis rutiner för att säkerställa att rätt information sparas och bevaras på ett korrekt sätt.

Nämnderna har ansvar för sina egna närarkiv, så även kommunstyrelsen.

Det finns ett arkivreglemente, antaget av kommunfullmäktige i oktober 2020, som beskriver arkivmyndighetens ansvar. Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i Bollebygds kommun. Hos arkivmyndigheten ska det finnas ett kommunarkiv. Kommunstyrelseförvaltningen är operativ instans som sköter kommunarkivet, och ska vårda förvarat arkivbestånd i kommunarkivet samt främja arkivens tillgänglighet och deras användning i kulturell verksamhet och forskning. Arkivmyndigheten ska utöva tillsyn över nämnders och styrelsers arkivvård enligt lag, och lämna rekommendationer kring metoder, materiel och skydd rörande arkivvården i kommunen. Arkivmyndigheten utfärdar anvisningar om tillämpningen av arkivreglementet. Arkivmyndigheten ska utöver lagreglerade uppgifter även allmänt följa utvecklingen inom arkiv- och dokumenthantering, ge råd kring hantering av arkiv till kommunens förvaltningar och bestämma vilken nämnd som ska ansvara för arkivering av information i system som används av flera nämnder.

Det finns ingen arkivarietjänst i Bollebygds kommun utan kommunen har periodvis under tidigare år köpt in konsultstöd när man ansett att sådant har behövts. Det har inte funnits och finns inte någon plan eller organisation för att kommunstyrelsen på ett långsiktig och hållbart sätt ska kunna leva upp till sitt ansvar som arkivmyndighet. Sedan 2021 finns en arkivansvarig funktion på kommunstyrelseförvaltningen, motsvarande 20-25 %. Den funktionen har tagits ur

given ram och har inneburit att andra uppdrag som legat på person fått stå tillbaka. Denna funktion har haft till uppgift att få ordning på kommunarkivet samt att vara den som ansvarar för att ta emot överlämnade handlingar från de andra nämnderna, katalogisera och sortera korrekt, samt lämna ut handlingar från kommunarkivet. Denna funktion har dock inte de formella krav eller den utbildning som krävs och behövs för en tjänst som arkivarie.

Det finns sedan januari 2022 också en ny funktion som informationssäkerhetssamordnare på kommunstyrelseförvaltningen. Denna funktion är en oerhört viktig del i organisationen kring en välfungerande arkivmyndighet. Trots dessa satsningar under senaste året saknas förutsättningar för kommunen att fullt ut ta sitt ansvar genom en väl uppbyggd och fungerande organisation kring arkiv och dess hantering.

Oavsett om kommunen själv anställer eller köper in tjänst som arkivarie måste denna funktion finnas kontinuerligt. En kommun av Bollebygds storlek bör ha en arkivarie på motsvarande 0,25 årsarbetare.

För att kommunen ska leva upp till de krav som ställs idag och för att överhuvudtaget kunna ta nästa steg mot e-arkiv behövs det under en begränsad tid en projektledare som får huvudansvaret för att lägga grunden till ett långsiktigt och hållbart arbete inom och med arkiv. En långsiktig och hållbar organisation på ett kommunövergripande plan innefattar arkivarie, informationssäkerhetssamordnare, arkivansvarig/arkivredogörare, kommun- och nämndsekreterare, registratorer samt IT-ansvariga.

Nämnderna behöver säkerställa att de har förutsättningar för att kunna arbeta med bl. a. registratorsuppdrag på egen nämnd samt resurs att ansvara för, och sköta, närarkiv.

Kommunstyrelsen skulle behöva tillföras resursers motsvarande 1,0 åa för att få förutsättningar för att arbeta med arkiv så som kommunstyrelsens ansvar som arkivmyndighet. Resursen kan nyttjas så att en arkivarie motsvarande 0,25 åa tillförs och att den tjänsten kombineras med en projektledarroll på 0,75 åa under

begränsad tid, 2-3 år. Kommunstyrelsen behöver också att det tillförs resurs för registrator motsvarande 0,5 åa alternativt att detta uppdrag kombineras med arkivarietjänsten.

För att kunna gå in i e-arkiv behöver förutsättningarna genomlysas ytterligare och det kan tillkomma ytterligare resursbehov inför och vid införandet av e-arkiv. Dock bör det på sikt kunna minskas då införandet av e-arkiv också ska ses som en effektivisering.

Kommunstyrelsen behöver tillföras resurs avseende arkivarie eventuellt i kombination med registratorsuppdrag motsvarande 0,75 åa permanent samt under begränsad tid ytterligare 0,25 åa som projektledare motsvarande. För budgetåren 2023-2025 innebär det 1.0 åa motsvarande 700 tkr.

Säkerhetssamordnare

Kommunen har en säkerhetschef vars uppdrag bland annat är att arbeta med krisberedskap, säkerhet och civilt försvar. Kommunen får bidrag/ersättning från staten med 550 000 kr för krisberedskap och 150 000 kr för civilt försvar. Allt arbete och insatser utöver det är en kostnad kommunen själv får ta vilket medför ett aktivt ställningstagande från kommunens sida. Sedan januari 2022 finns en informationssäkerhetssamordnare i kommunen som finansieras helt och hållet med interna medel. Denna funktion är ett viktigt komplement till säkerhetschef men också en helt fristående funktion som är en nödvändighet i en kommun. Med den ökande hotbilden i världen behöver arbetet med säkerhet och krisberedskap och uppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras än mer och stödet till nämnderna behöver utvecklas. Arbete med skalskydd behöver likaså stärkas. Skyddsområdet kring Ringhals har ritats om de innebär att kommunen nu också måste arbeta med kärnenergi-beredskap. En ny funktion, säkerhetssamordnare, skulle innebära att kommunen dels växlar upp sitt förebyggande kris- och säkerhet men också att nämnderna kan få mer stöd i sitt egna förebyggande säkerhetsarbete t ex kontinuitetsplanering.

Detta innebär en utökning med en heltidstjänst motsvarande 0,5 mnkr.

Effektivisering

Kommunstyrelsen får inga tillskott baserat på befolkningstillväxt eller liknande utan har en helt anslagsfinansierad budget. Det innebär att det inte sker något tillskott till verksamheten med automatik. Kostnaderna under kommunstyrelsen kan delas in i två delar.

Den kommunövergripande delen som t.ex. finansierar gemensamma lokaler, räddningstjänst, kollektivtrafik osv. är väldigt svåra att påverka och bestäms på många sätt av andra än kommunstyrelsen själva.

Den andra delen är kommunstyrelsens egna verksamheter med ekonomi/IT, HR/Lön och administrativa enheten. Dessa kostnader går att minska men det kommer få konsekvens för övriga nämnder. Förvaltningens bedömning är att det snarare behövs satsas på kommunstyrelsens verksamheter för att erbjuda ett än bättre stöd än att det minskas. Det finnas annars risker att nämnderna behöver bygga upp egna suboptimerade funktioner inom de områden där kommunstyrelsen behöver minska.

Det innebär inte att kommunstyrelseförvaltningen inte ska effektivisera sina verksamheter utan måste hela tiden effektivisera och utveckla sina processer. Förvaltningens uppfattning är dock att det utrymme som frigörs kan komma till bättre nytta genom medvetna satsningar som kan skapa mervärde för övriga nämnder.

Preliminär budgetram 2024

E-handel

Ett område där många kommuner har identifierat en effektiviseringspotential är inom e-handel. E-handel innebär för kommunens del att leverantörer och deras artiklar läggs upp i ett internt e-handelssystem och sedan sker alla beställningar i det systemet snarare än i leverantörens egna webshop. Det innebär att kommunen kan styra vilka produkter som ska köpas in utifrån det upphandlade sortimentet. Det finns även möjligheter att välja produkter utifrån miljö/klimat kriterier. En fördel med e-handel är det förenklar fakturaadministrationen genom att

leverantörsfakturan matchas mot beställningen och kan gå direkt till betalning om allt stämmer.

E-arkiv

Boråsregionens e-Handlingsplan går in i nästa steg och under 2021 kommer det att komma en remiss till kommunen där kommunen ska ta ställning till om och hur man vill gå vidare i det gemensamt i projekt för införande av e-Arkiv som slutarkiv för medlemskommunerna. Initialt innebär det en kostnadsökning för kommunen men på sikt är det en effektivisering som bör generera lägre kostnader. Kostnaden för att gå över till e-arkiv beror på vilken lösning man väljer och om Borås stad är med i samverkan eller ej. Kostnaden ligger preliminärt mellan 135 tkr upp till 300 tkr.

Investeringar

Sedan några år har kommunen ändrat strategi från att leasa datorutrustning till att köpa. Generellt är det långsiktigt ett betydligt bättre alternativ men det innebär att mer än tidigare behöver tas som en investeringskostnad. Kommunstyrelsens investeringsram är inte höjd med anledning av den förändrade strategin men kommunstyrelsen har inom sin ram omvandlat driftskostnader från leasingkostnader till kapitalkostnader. Det innebär alltså att kostnaden som uppstår till följd av investeringarna redan är medräknade på driftsbudgeten men inte i investeringsbudgeten. Kommunstyrelsen räknar med ett behov på investeringsbudget på ca 2 mnkr om året för IT.